

SIMFONIJSKI ORKESTAR ČAJKOVSKI

VLADIMIR FEDOSEJEV DIRIGENT

Iznimno četvrtak, 25. rujna 2014., u 19 i 30 sati

LISINSKI
SUBOTOM
UVJEK
LISINSKI
NEPROCJENJIV DOŽIVLJAJ!

KONCERTINA DVORANA CONCERT HALL

LISINSKI

NEPROCJENJIV DOŽIVLJAJ INVALUABLE EXPERIENCE

SIMFONIJSKI ORKESTAR ČAJKOVSKI

VLADIMIR FEDOSEJEV DIRIGENT

Iznimno četvrtak, 25. rujna 2014., u 19 i 30 sati

PROGRAM

LUDWIG VAN BEETHOVEN:

Simfonija u B-duru, br. 4, op. 60

Adagio – Allegro vivace

Adagio

Menuetto: Allegro vivace

Allegro ma non troppo

PETAR ILJIĆ ČAJKOVSKI:

Simfonija u f-molu, br. 4, op. 36

*Andante sostenuto – Moderato con anima –
Moderato assai, quasi Andante – Allegro vivo*

Andantino in modo di canzona

Scherzo: Pizzicato ostinato – Allegro

Finale: Allegro con fuoco

Nakon koncerta s umjetnicima će razgovarati **Pjer Kosović**.

U zabavnom programu s plesom i izvlačenjem nagrada za pretplatnike ciklusa *Lisinski subotom* nastupit će **Grupa IXES**.

Fotograf: Oleg Načinkin

Vladimir Fedosejev umjetnički je ravnatelj i šef-dirigent Simfonijskog orkestra *Čajkovski* te stalni gostujući dirigent Opere i Tonhallea u Zürichu. Uz djela Mozarta, Brahmsa i Šostakoviča, njegov repertoar uključuje i djela drugih poznatih velikana poput Janáčka i Berga. Za svoj rad odlikovan je mnogobrojnim nagradama u domovini i inozemstvu. Vladimir Fedosejev diplomirao je na Državnoj glazbenoj školi *Gnjesin* i potom na Konzervatoriju *Čajkovski* u Moskvi. Karijeru je počeo kao dirigent Lenjingradskog filharmonijskog orke-

stra na poziv legendarnog Jevgenija Mravinskog. Upravo je u rodnom Lenjingradu (danas Sankt Peterburgu), u Marijinskom kazalištu, debitirao kao operni dirigent. Uz činjenicu da je živio u Lenjingradu, vezana je i njegova izjava da najvećim uspjehom u životu smatra preživljavanje njemačke opsade Lenjingrada koja je trajala devetsto dana. Umjetničkim ravnateljem i šefom-dirigentom Simfonijskog orkestra Moskovskog radija, danas poznatog kao Simfonijski orkestar *Čajkovski*, postao je 1974. godine. Uz tu je dužnost bio i šef-dirigent Bečkog simfonijskog orkestra od 1997. do 2004. Posljednjih nekoliko godina bio je gostujući dirigent najvažnijih svjetskih orkestara, poput orkestara iz Clevelanda, Detroita, Pittsburgha, Simfonijskog orkestra Bavarskog radija, Berlinske i Kelnske filharmonije, Filharmonijskog orkestra Francuskog radija, Gewandhausa u Leipzigu i Tonhallea u Zürichu. Maestro je također vrlo cijenjen u Japanu; 1996. izabran je za glavnog gostujućeg dirigenta Filharmonijskog orkestra u Tokiju. Kritičari neprestano ističu Fedosejevu iznenađujuću individualnost, posebnost njegovih programa, vječnu potragu za novim djelima te originalne interpretacije poznatih djela. Ravnao je produkcijama mnogih opera, među kojima valja izdvojiti najuspješnije poput onih Musorgskog, Čajkovskog, Verdija, Berliozu, Janáčka i Šostakoviča u Beču, Parizu, Milanu, Zürichu, Bregenzu, Firenci i drugdje. Diskografski opus Vladimira Fedosejeva poprilično je opsežan i obuhvaća simfonije, opere, balete Rimski-Korsakova, Rahmanjinova, Stravinskog, Skrjabina, Brahmsa, Beethovena i drugih. Upravo se ove godine obilježava četrdeseta godišnjica Vladimira Fedosejeva na čelu Simfonijskog orkestra *Čajkovski*. Njegove interpretacije poznate su po osebnom stilu, umjetničkoj strasti i emocionalnom intenzitetu. Upravo su te odlike dale posebnost orkestru koji su kritičari zbog njegove izrazite emotivnosti i melodioznosti prozvali „svjetskim čudom“. Vladimir Fedosejev

potpuno je posvećen umjetnosti, ništa ga u tome ne može omesti i ne prestaje ponavljati svojim suradnicima: „Dobra glazba i pošten rad pomažu nam da se odupremo zatupljujućoj realnosti...

Međunarodno prepoznat kao jedan od najuglednijih i najsvestranijih ruskih orkestara, **Simfonijski orkestar Čajkovski** osnovan je 1930. godine, kao prvi simfonijski orkestar Sovjetskog radija, pod nazivom Simfonijski orkestar Moskovskog radija. Prvi šef-dirigent orkestra bio je Aleksandar Orlov koji je zaslužan za izvođenje raznovrsnog i opsežnog repertoara. Od 1936. do danas niz izvanrednih dirigenata pridonio je tomu da orkestar bude prepoznat po umjetničkom stilu i osobnosti: Nikolaj Glovanov, Aleksandar Gauk, Genadij Roždestvenski te naravno Vladimir Fedosejev koji je preuzeo vodstvo orkestra 1974. godine, pretvorivši ga u jedan od najpriznatijih ruskih ansambala diljem svijeta. Veliku ulogu u razvoju orkestra odigrali su i ugledni skladatelji, gostujući dirigenti i solisti, među kojima su: Leopold Stokowski, Jevgenij Mravinski, André Cluytens, Hermann Abendroth, David Ojstrah, Svjatoslav Richter, Grzegorz Fitelberg, Carlo Zecchi, Kurt Sanderling, Luciano Pavarotti, Emil Gilels, Juri Bašmet, Viktor Tretjakov, Gidon Kremer, Mischa Maisky, Oleg Maisenberg, Elizabeta Leonskaja, Maksim Vengerov, Vadim Rjepin, Jevgenij

Kissin. Odlukom Ministarstva kulture Rusije, orkestar je 1993. preimenovan u Simfonijski orkestar *Čajkovski*, što je ujedno bio i čin priznanja njegove velike uloge u promicanju glazbe tog velikog ruskog skladatelja. Orkestar tradicionalno sudjeluje na legendarnom Međunarodnom natjecanju *Čajkovski* te svira na glazbenim večerima koje se organiziraju u muzejima *Petra Iljiča Čajkovskog* u Klinu i Votkinsku. Simfonijski orkestar *Čajkovski* prouzročio je tadašnja nova djela vodećih skladatelja 20. stoljeća, poput Šostakoviča, Hačaturjana, Prokofjeva, Mjaskovskog, a mnoge stranice partitura posvećene su upravo tom orkestru: *Koncert za glasovir u C-duru*, br. 3 Sergeja Prokofjeva, *Simfonija*, br. 15 Alfreda Schnittkeja te *Koncert za violinu*, br. 2 Arama Hačaturjana. Orkestar je nastupao u najvećim svjetskim kulturnim središtima poput Londona, Tokija, Beča, Pariza, Milana, Münchena, Frankfurta, Ženeve, Stockholma, Rima, Osla, Praga i mnogih drugih velikih gradova. Često sudjeluje i na najuglednijim svjetskim festivalima: od Salzburga do Edinburgha, od Pariza do Hong Konga. Orkestar je proslavio osamdesetu godišnjicu osnutka 2010. godine nastupima u Berlinu, Parizu, Milanu, Pragu i drugim gradovima gdje je publika mogla čuti ekskluzivni program skladatelja 20. stoljeća (Prokofjev, Šostakovič, Sviridov, Ledenev, Weinberg) koji su skladali upravo za taj orkestar. Osim toga, orkestar i njegov šef-dirigent mnogo snimaju, i to za različite diskografe. Vrijedi istaknuti hvaljene snimke Musorgskijeva *Borisa Godunova*, svih simfonija Čajkovskog i Šostakoviča, *Labuđeg jezera* i *Orašara* te *Svibanjske noći* Rimski-Korsakovka koja je nagrađena *Zlatnim Orfejem*, nagradom Francuske diskografske akademije.

Ludwig van Beethoven (1770.-1827.) napisao je *Četvrtu simfoniju* u kasno ljeto i jesen 1806. godine, dok je odsjedao kod grofa Franza von Oppersdorffa u Gornjoj Šleziji, daleko od bečke gradske vreve. Grof, veliki ljubitelj Beethovenove glazbe i posebice *Druge simfonije*, zapošljavao je samo osoblje koje je znalo svirati neki instrument, pa je tako imao vlastiti orkestar koji je u povodu Beethovenova posjeta izveo skladateljevu *Drugu simfoniju*. Tom prilikom grof je od skladatelja naručio novu simfoniju. Unatoč tome što je Beethoven u tom razdoblju radio na *Četvrtom koncertu za glasovir*, *Appassionati*, *Kvartetu Razumovsky*, *Violinskom koncertu* te *Petoj* i *Šestoj simfoniji*, bez oklijevanja je prihvatio narudžbu i počeo skladati *Četvrtu simfoniju*, koja je naposljetku i posvećena grofu Franzu von Oppersdorffu.

Beethovenova ***Četvrtu simfoniju u B-duru, br. 4, op. 60*** nepravedno živi u sjeni *Treće*, *Pete* i *Devete simfonije* te se od svih njegovih simfonija ona najrjeđe izvodi. Moglo bi se reći da je ostala „zarobljena“ između moćne *Treće simfonije* poznate kao *Eroica* i *Pete simfonije u c-molu* što je jedno od najpoznatijih djela klasične glazbe. Njezin je status najbolje opisao Robert Schumann, usporedivši

je s „vitkom grčkom djevojkom koja stoji između dva diva sa zapada“. Svojim je izričajem *Četvrta simfonija* bliža *Prvoj* i *Drugoj* negoli *Petoj* i *Šestoj simfoniji*. Praizvedba *Četvrte simfonije* dogodila se u ožujku 1807. godine na privatnom koncertu u Palači Lobkowitz u Beču, a osim nje na koncertu se prvi put izveo *Četvrti koncert za glasovir* (skladatelj je svirao glasovir) te uvertira *Koriolan*. U jednome od prvih kritičkih osvrtu iz tog vremena, o Simfoniji se piše: „Prvi *Allegro* je divan, vatren, s bogatim harmonijama, menuet i trio imaju također poseban, originalan karakter...“ Beethovenovi su suvremenici potkraj njegova života, već naviknuti na to koliko je Beethoven proširio granice glazbe, smatrali *Četvrtu simfoniju* klasičnijom od drugih. Jedan je kritičar napisao: “Ne postoje riječi kojima bi se mogao opisati dubok i snažan duh ovog djela koji je skladatelj napisao tijekom svojeg ranog i najljepšeg razdoblja.” Dok je skladao *Četvrtu simfoniju*, Beethoven je počeo primjećivati prve znakove gluhoće. Uvod *Četvrte simfonije* prekriven je velom tajne koji nagovještava tragediju, no ubrzo se sve mijenja, a simfonija biva prožeta radošću, snagom i nadom u budućnost, u što je vjerojatno bio uvjeren i sam skladatelj, budući da je životno razdoblje u kojem je skladao *Četvrtu simfoniju* jedno od najsretnijih razdoblja njegova života. Za razliku od *Treće*, Beethoven se u *Četvrtoj simfoniji* vratio sporom uvodu, kao što je to učinio u prvim dvjema simfonijama, što se često može pronaći i u kasnim simfonijama njegova negdašnjeg učitelja Josepha Haydna. Neki su kritičari smatrali čudnim disonance koje najavljuju uvod *Allegro vivace* bogat melodijama. *Adagio* je ekspresivan, opuštajući rondo u E-duru, treći stavak (*Allegro vivace*) kombinira elemente *scherza* i *menueta*, a trio se izvodi dvaput, što stvara petodijelnu umjesto uobičajene trodijelne strukture. Simfonija završava divnim *Allegrom ma non troppo* koji se ponavlja. Svježina i spontanost tema, nedostatak tragičnih motiva te savršenstvo forme izazvali su oduševljenje njegovih suvremenika. Kad je Felix Mendelssohn Bartholdy postao umjetnički ravnatelj koncertne dvorane Gewandhaus u Leipzigu, izabrao je upravo tu simfoniju kao prvi koncert u svojem mandatu, a Hector Berlioz ju je opisao ovako: “Njen je oblik tako čist, a melodija tako andeoska i tako neodoljivo nježna da čudesna umjetnost kroz koju je to savršenstvo postignuto potpuno nestaje.”

Petar Iljič Čajkovski (1840.-1893.) napisao je *Četvrtu simfoniju* gotovo u cijelosti 1877. godine. Upravo je ta godina u njegovu životu obilježena teškim emotivnim krizama i zapravo je to najteže razdoblje njegova života. Početkom te godine odlučio je oženiti se mladom djevojkom koja je svojevremeno bila studentica Moskovskog konzervatorija gdje je on predavao. Bio je to pokušaj da sebi i svijetu zaniječe svoju homoseksualnost te da pronađe mir u obiteljskom domu, što je cijeloga života priželjkivao. No brak se pokazao potpuno promašajem, a Čajkovskoga je doveo do unutarnjeg raskola koji je završio pokušajem samoubojstva. Spasio ga je njegov brat Anatolij koji ga je nagovorio da otputuje

iz Rusije te je također dogovorio raskid tog kratkog (trajao je manje od tri mjeseca) i kobnog braka. Unatoč tome što je bio posramljen i povrijeđen, Čajkovski se dovoljno sabrao da može nastaviti raditi, no to ga je iskušenje tako potreslo da se uvjerio kako je osuđen na život pun patnje. Ta je pozadina snažno povezana s *Četvrtom simfonijom*, koja je glazbeni oslik njegova vjerovanja da je život vođen silama koje su izvan naših mogućnosti shvaćanja i izvan našeg nadzora. Iste se godina osnažila njegova duboka, platonska veza s Nadeždom von Meck, udovicom industrijalca, njegovom velikom obožavateljicom i mecenom, s kojom se nikada nije sreo uživo.

Četvrta simfonia u f-molu, br. 4, op. 36 dovršena je 7. siječnja 1878. godine, a prvi put je izvedena 22. veljače iste godine pod ravnanjem njegova prijatelja Nikolaja Rubinsteina. U korespondenciji s Nadeždom von Meck, Čajkovski je izjavio da "simfonia ima program koji se može izraziti riječima". Nastavlja: "Uvod predstavlja klicu cijele simfonije... To je Sudbina, koja sprječava da se naše nade i sreća ostvare... stoji nad nama kao Damoklov mač, neprestana i nemilosrdna patnja. Nepobjediva je i neizbježna. Ne možemo pobjeći, već se samo možemo pokoriti toj patnji... Očajanje i jad sve su jači. Ne bi li bilo bolje okrenuti leđa stvarnosti i uljuljati se u snove?... Malo-pomalo snovi osvajaju našu dušu. Očajanje i tuga nestaju. Napokon sreća! Ali ne, to je samo san koji Sudbina ponovno rastjeruje... I tako se život neprestano njiše između okrutne stvarnosti i prolaznih snova sreće. Raj ne postoji... Drugi stavak izražava još jedan oblik patnje. Večernja melankolija... sjećanja preplavljaju misli. Kako je tužno što je tako mnogo stvari zauvijek nestalo... Treći stavak ne izražava ništa određeno. On je slijed nestalnih ukrasa koji prolaze našim umom kad popijemo malo vina i počinjemo osjećati omamljenost... Slike su nepovezane, poput onih koje se pojavljuju prije nego što utonemo u san... Četvrti stavak: u tebi nema radosti, okreni se drugima... No čim se prepustiš veselju, Sudbina se ponovno vraća i podsjeća te na patnju. Drugi ljudi ne obraćaju pozornost na tvoju tugu... Oni uživaju u jednostavnim, primitivnim užicima. Pridruži im se i život će biti podnošljiviji." Prvi stavak otvara zloslutni fanfarni uvod, koji je u početku vrlo snažan, a kako se glazba približava glavnoj temi, postupno se prigušuje. U tom stavku Čajkovski razlaže tri grupe tema, a svaka se kreće kroz niz orkestralnih boja sve dok je ne zamijeni ili ne nadrašte sljedeća. Teme su kontrastne, a dramatična snaga djela dobiva se razvojem tema, a ne njihovim spajanjem. Skladatelj je u mnoga svoja najvažnija djela uključivao nježne *cantilene*. Treći stavak temelji se na suptilnoj boji tona brojnih gudačkih *pizzicata* u kontrastu s prijelazima na limene i drvene puhače koji podsjećaju na seoske gozbe i vojnu glazbu. Finale je u obliku ronda, a u njemu Čajkovski koristi narodnu pjesmu *U polju breza stajaše* kao jednu od tema. *Coda* je obilježena uvodnim fanfarama iz prvog stavka, a sam bi se kraj mogao opisati kao katarzičan.

11. LISTOPADA 2014.

ORCHESTRE NATIONAL DE FRANCE

Daniele Gatti
DIRIGENT

Nakladnik: Koncertna dvorana Vatroslava Lisinskog

Za nakladnika: Dražen Sirišćević, ravnatelj

Producentice programa: Ana Boltužić, Egle Vošten

Autorica teksta: Egle Vošten

Urednica: Ana Boltužić

Lektorica: Rosanda Tometić

Oblikovanje, grafička priprema i tisak:

Intergrafika TTŽ d. o. o., Zagreb

Naklada: 600 primjeraka

Cijena: 20 kuna

www.lisinski.hr

**LISINSKI
SUBOTOM
UVJEK
LISINSKI**
NEPROCIJENJIV DOŽIVLJAJ!

KONCERTNA DVORANA CONCERT HALL

LISINSKI

NEPROCIJENJIV DOŽIVLJAJ INVALUABLE EXPERIENCE

25. RUJNA 2014.

IZNIMNO ČETVRTAK
SIMFONIJSKI ORKESTAR
ČAJKOVSKI

Vladimir Fedosejev DIRIGENT

11. LISTOPADA 2014.

ORCHESTRE NATIONAL
DE FRANCE

Daniele Gatti DIRIGENT

18. LISTOPADA 2014.

ZBOR MIHAIL
IVANOVIČ GLINKA

Vladislav Černušenko DIRIGENT

8. STUDENOGA 2014.

ORQUESTA SINFÓNICA
JUVENIL DE CARACAS

Dietrich Paredes DIRIGENT

29. STUDENOGA 2014.

RADOVAN VLATKOVIĆ ROG

Duhački orkestar
Muzičke akademije

Mladen Tarbuk DIRIGENT

20. PROSINCA 2014.

GÁBOR BOLDOCZKI TRUBA

Komorni orkestar *Franz Liszt*

14. VELJAČE 2015.

NATALIE DESSAY

SOPRAN

MICHEL LEGRAND

KLAVIR

7. OŽUJKA 2015.

HRVATSKI BAROKNI ANSAMBL

Laura Vadjon

VIOLINA I UMJETNIČKO VODSTVO

Ivana Lazar SOPRAN

18. TRAVNJA 2015.

IVO POGORELIĆ KLAVIR

Simfonijski orkestar Hrvatske
radiotelevizije

Ivan Repušić DIRIGENT

25. TRAVNJA 2015.

BORIS PAPANDOPULO
MADAME BUFFAULT

Opera

Muzička akademija, Akademija
dramske umjetnosti, Akademija
likovnih umjetnosti i Tekstilno-
tehnološki fakultet Sveučilišta u
Zagrebu, Muzički biennale Zagreb

9. SVIBNJA 2015.

CAMERON CARPENTER
ORGULJE

23. SVIBNJA 2015.

CITY OF BIRMINGHAM
SYMPHONY ORCHESTRA

Andris Nelson DIRIGENT

Baiba Skride VIOLINA

LISINSKI
SUBOTOM

UVJEK
LISINSKI
NEPROCIJENJIV DOŽIVLJAJ!

14\15

KONCERTNA DVORANA CONCERT HALL

LISINSKI

NEPROCIJENJIV DOŽIVLJAJ INVALUABLE EXPERIENCE

www.lisinski.hr

METROPOLITAN U LISINSKOM

Sezona 2014./2015.

12. listopada 2014.

SNIMKA, IZNIMNO NEDJELJA

G. Verdi: **MACBETH**

19. listopada 2014.

SNIMKA, IZNIMNO NEDJELJA

W. A. Mozart: **FIGAROV PIR**

9. studenoga 2014.

SNIMKA, IZNIMNO NEDJELJA

G. Bizet: **CARMEN**

22. studenoga 2014.

G. Rossini:

SEVILJSKI BRIJAČ

13. prosinca 2014.

R. Wagner:

MAJSTORI PJEVAČI

17. siječnja 2015.

F. Lehár: **VESELA UDOVICA**

31. siječnja 2015.

J. Offenbach:

HOFFMANNOVE PRIČE

22. veljače 2015.

SNIMKA, IZNIMNO NEDJELJA

P. I. Čajkovski / B. Bartók:

JOLANTA

DVORAC MODROBRADOG

14. ožujka 2015.

G. Rossini:

LA DONNA DEL LAGO

3. svibnja 2015.

SNIMKA, IZNIMNO NEDJELJA

P. Mascagni / R. Leoncavallo:

CAVALLERIA RUSTICANA

I PAGLIACCI

www.lisinski.hr

The Met
ropolitan
Opera **HD**
LIVE

LISINSKI
SUBOTOM
UVIJEK
LISINSKI
NEPROCJENJIV DOŽIVLJAJ!

KONCERTNA DVORANA CONCERT HALL

LISINSKI

NEPROCJENJIV DOŽIVLJAJ | INVALUABLE EXPERIENCE

CROATIA OSIGURANJE
osnođeno 1854.

